

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя“ № 5, София 1000
тел.: (+359 2) 9301 268
факс: (+359 2) 981 1833

www.mh.government.bg

БАЛНЕОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 69
0808
от 2017 г.

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водовземно съоръжение

сондаж № X-19

на находище на минерална вода „Павел баня“, гр. Павел баня, община Павел баня, област Стара Загора има следните:

А. Геоложки и хидроложки характеристики:

Местоположение

Сондаж № X-19 се намира северозападно от санаториума на „СБР-НК“ ЕАД, в близост до открития плувен басейн в регулационните граници на гр. Павел баня.

Формираща среда на минералната вода

Находище на минерални води „Павел баня“ се отнася към Казанлъшкия геотермален басейн. То е подобно по тип на останалите находища в котловината - „Овощник“ и „Ягода“. Използвано е още от древността, за което свидетелстват останки от римски бани, открити при изкопните работи за санаториума.

Находище на минерална вода „Павел баня“ представлява дренажна хидротермална зона на пукнатинни води от закрит тип - разломените и напукани палеозойски гранити, в които водите се формират и акумулират са покрити от кватернерно-плиоценски глинесто-песъкливи отложения. Последните могат да се разглеждат като горен водоупор на пукнатинния водоносен хоризонт. Термалните минерални води имат инфильтрационен произход, а основните области на подхранване на водите са извън котловината - главно Средногорския масив от юг. Чрез системи от разломни нарушения валежните води проникват на голяма дълбочина, където повишават температурата си и формират минералния си състав. След това водите се придвижват към повърхността под формата на възходящ поток, прониквайки посредством литоложки прозорци в горележащите плио-кватернерни отложения.

Подхранване на находището

Термалните минерални води имат инфильтрационен произход, а основните области на подхранване на водите са извън котловината - главно Средногорския масив от юг.

Колектор на минералната вода

Колектор на минералната вода са палеозойските гранити, изграждащи подложката на Казанлъшката котловина, в които минералните води се формират и циркулират по разломи и тектонски пукнатини. Над гранитите заляга подложка от плио-кватернерни наслаги с дебелина от 50 до над 80 м в обхвата на находището, която осигурява добра естествена защитеност на термо-водоносния хоризонт.

Експлоатационен водоизточник на минерална вода в находището

Водовземните съоръжения, разкрили минералната вода на находище на минерална вода „Павел баня“ са сондаж № 3, сондаж № Сз-7, сондаж № Сз-8 и сондаж № Х-19.

Сондаж № Х-19 е прокаран през 1991 г. с дълбочина – 483,00 м, на кота 398,90 м.

Преминатият от Сондаж № Х-19 геоложки разрез е следния:

- от 0,00 до 88,00 м - кватернерни пясъци и глини Q;
- от 88,00 до 483,00 м - здрави гранити, блоково напукани – палеозой (Pz).

Конструкцията на сондаж № Х-19 е следната:

- от 0,00 - 88,00 м – обсадено с $\varnothing$ 324 мм, задтръбна циментация;
- от 88,00 - 146,30 м - обсадено с плътна обсадна колона $\varnothing$ 146 мм;
- от 146,30 - 152,20 м - обсадено с плътна обсадна колона с $\varnothing$ 127 мм;
- от 152,20 – 483,00 м - филтър с $\varnothing$ 127 мм.

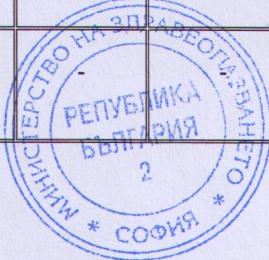
Експлоатационни ресурси

Със Заповед № РД-239/12.03.2013 г. на министъра на околната среда и водите са утвърдени експлоатационните ресурси на находище на минерална вода „Павел баня“, както следва:

Воден обект	Експлоатационни ресурси от минерална вода			Температура	Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия		
	Q _{EP1} (л/сек)	Q _{EP2} (л/сек)	Q _{EP3} (л/сек)		Q _{EP1} (л/сек)	T (°C)	G _{л.екс} (kJ/s)
Находище на минерална вода „Павел баня“, гр. Павел баня, община Павел баня, област Стара Загора - изключителна държавна собственост	4,26	6,33	0,36	47,5-60,2	7,25 _{с№3}	44,8	1361 _{№3}
					1,00 _{Сз-7}	32,5	136 _{Сз-7}
					1,50 _{Сз-8}	45,2	284 _{Сз-8}
					0,84 _{Х-19}	41,5	146 _{Х-19}
					10,59		

и технически възможен дебит на водовземното съоръжение:

Водовземно съоръжение:	Технически възможен дебит на водовземното съоръжение	Кота СВН	Допустимо понижение S доп.	Допустима дълбочина на водното ниво,	Допустима кота на динамичното водно ниво,	Температура
	Q (л/сек)	м	м	м	м	T (°C)
Сондаж № Х-19	0,84			-	Самоизлив на кота устие 398,00	46,5

Каптиране

Около сондажния водоизточник е изградено каптажно съоръжение, състоящо се от две полувкопани постройки – каптажна камера и помещение, предназначено за водовземане. Помещението за водовземане е разположено непосредствено до каптажната камера. Достъпът до него се осъществява през правоъгълен отвор. В помещението се разполага тръбно отклонение, идващо от сондажа, на което са монтирани два спирателни крана и водомер.

Санитарно-охранителна зона

Със Заповед № РД-117/07.03.2016 г. на министъра на околната среда и водите е утвърдена санитарно-охранителната зона на находище на минерална вода „Павел баня“, гр. Павел баня, община Павел баня, област Стара Загора.

Б. Състав:

1. Аниони	mg/l	eq%
F ⁻	15,18	10,920
Cl ⁻	9,87	3,805
SO ₄ ²⁻	21,81	6,206
CO ₃ ²⁻	< 6,00	0,000
HCO ₃ ⁻	352,89	79,069
HSiO ₃ ⁻	-	-
NO ₃ ⁻	< 1,00	0,000
NO ₂ ⁻	< 0,05	0,000
Сума:	399,75	~100,000
Сух остатък при 180°C	402 mg/l	
Сух остатък при 260°C	349 mg/l	
Електропроводимост	667 µS/cm	
pH	7,96	

2. Катиони	mg/l	eq%
NH ₄ ⁺	< 0,05	0,000
Li ⁺	0,28	0,540
Na ⁺	155,57	90,651
K ⁺	9,46	3,241
Ca ²⁺	8,12	5,428
Mg ²⁺	0,12	0,132
Fe-общо(3+)	0,03	0,007
Mn ²⁺	< 0,02	0,000
Сума:	173,58	~100,000
H ₂ SiO ₃	59,12 mg/l	
Обща минерализация	633 mg/l	
Въглероден диоксид	1,76 mg/l	
Сероводород и сулфиди	0,89 mg/l	
Дебит	0,84 l/s	
Температура	54,5 °C	

Външен вид: Водата е бистра, безцветна, с мирис на сероводород.

3. Микроелементи (mg/l)

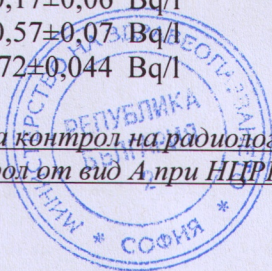
Алуминий	< 0,010	Олово	< 0,010
Арсен	< 0,010	Селен	< 0,010
Антимон	< 0,005	Живак	< 0,001
Кадмий	< 0,005	Цинк	< 0,010
Хром	< 0,005	Барий	< 0,010
Мед	< 0,050	Бор	< 0,010
Никел	< 0,005	Цианиди	< 0,010

Данните са съгласно Протоколи от изпитване № 310 от 22.12.2016 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР“ ЕАД, гр. София, Протокол от изпитване № 2773 от 08.11.2016 г. на ЛИК при РЗИ Стара Загора.

4. Радиологични показатели

Обща α- активност	0,17±0,06 Bq/l	Радон-222	228,80±11,16 Bq/l
Обща β- активност	0,57±0,07 Bq/l	Естествен уран	< 0,002 mg/l
Радий-226	0,172±0,044 Bq/l	Обща индикативна доза	0,037±0,009 mSv/year

Данните са съгласно Протоколи за контрол на радиологичните показатели на вода № W 509 а и № W 509 б от 21.02.2017 г. на Орган за контрол от вид А при НЦРРЗ.

5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 22 °C	< 1 КОЕ/см ³	Фекални стрептококи (ентерококи)	0/250 см ³
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 37 °C	< 1 КОЕ /см ³	Спорообразуващи сулфитредуциращи анаеробни бактерии	0/50 см ³
Колиформи	0/250 см ³	Псевдомонас аеругиноза	0/250 см ³
Ешерихия коли	0/250 см ³		

Данните са съгласно Протокол от изпитване ДЗК № 2773 от 10.11.2016 г. на ЛИК при РЗИ Стара Загора.

Заклучение:

Общата минерализация на минералната вода от сондаж № X-19, находище на минерална вода „Павел баня“ гр. Павел баня, община Павел баня, област Стара Загора е 633 mg/l. Характеризира се като минерализирана, хипертермална, хидрокарбонатно-натриева, флуорна и силициева вода, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Водата запазва постоянен състав и свойства. Съдържанието на изследваните микрокомпоненти и стойностите на радиологичните показатели са в границите на нормите за минерални води. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987 г., посл. изм. бр. 70 от 2004 г.).

В. Свойства:

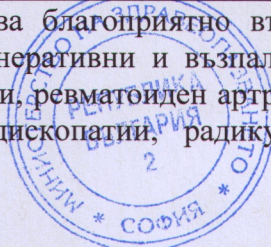
Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от нейната ниска минерализация и наличието на хидрокарбонатни, натриеви и флуорни йони, и на метасилициевата киселина в колоидно състояние. Питейното балнеолечение с този тип води оказва въздействие върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Водата намалява леко хиперацидитета на стомашния сок и стимулира кинетиката на жлъчните пътища. Ниската минерализация потенцира диурезата. Персистирането на метасилициева киселина в колоидно състояние оказва детоксичен ефект. Флуорните йони потенцират дентогенезата и позволява прилагането на минералната вода за кариес профилактика.

При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответното темперирание до 35-37°C) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: (стомашно-чревни заболявания – хронични гастрити и гастродуоденити, енттероколити, язвена болест и др.); жлъчно-чернодробни (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, холангиохепатити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчните пътища и др.); бъбречно-урологични (хронични пиелонефрити, цистити, нефролитиаза, уролитиаза, състояние след литотрипсия и др.); метаболитни (подагра, затлъстяване, диабет и др.).

Препоръчително е поради наличието на флуор (14,86 мг/л) питейното балнеолечение да бъде провеждано на курсове не по-дълги от 15 дни с дозировка не повече от 250-300 мл/дневно минерална вода.

Използването на минералната вода за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс).

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответно темперирание до 33-35°C) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: на опорно-двигателния апарат (дегенеративни и възпалителни (в ремисия) ставни заболявания – артрити, спондилоартрити, артрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилоартрит и др.); на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити и др.); ортопедични и

62

травматологични заболявания (за раздвижване при посттравматични и постоперативни състояния); кожни заболявания (хронични неспецифични дерматити, атопични дерматити и др.).

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в активен стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; онкологични заболявания; ХИБС - ритъмни нарушения; епилепсия.

Минералната вода може да бъде използвана за хигиенни и спортно-рекреационни цели след съответното темперирание.

ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ПЕТРОВ, Д.М.Н.

Министър на здравеопазването

За министър:

Заместник-министър:

Заповед за заместване:

№РД-15-

659 / 04.07.2018г.